

213

На основу члана 17. став 2. и члана 72. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04), и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Агенције за безбедност хране Босне и Херцеговине у сарадњи са надлежним органима јединице и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, на 113. сједници одржаној 21. јануара 2010. године, донио је

**ПРАВИЛНИК
О СТОНИМ ВОДАМА**

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет)

(1) Правилником о стоним водама (у даљњем тексту: Правилник) прописују се захтјеви који у погледу здравствене исправности и квалитета морају испуњавати стоне воде, уређују услови квалитета у производњи и стављању у промет, као и начин декларисања.

(2) Овај Правилник односи се на:

- состав, физичка, хемијска, физичко-хемијска и органолептичка својства;
- дозвољене поступке који се могу примјењивати у производњи;
- аналитичке методе ради контроле квалитета;
- додатне захтјеве декларисања;
- микробиолошке критеријуме.

Члан 2.

(Циљ примјене)

- Захтјевима прописаним овим Правилником мора бити утврђено у производњи и у промету стоних вода.
- Промет у смислу овог Правилника је понуда, увоз односно извоз, складиштење-држање на залихи ради продаје или излагање за продају.

Члан 3.

(Основни појмови)

(1) Појмови коришћени у овом Правилнику имају сљедеће значење:

- стона вода** је вода која се производи од воде за пиће и/или природне минералне и/или природне изворске воде уз дозвољене поступке из члана 11. став (1) и додавање

једне или више допуштених материја из члана 11. став (3) овог Правилника, а у сврху побољшања органолептичких својстава;

- погон за производњу стоне воде** означава сваки објекат у саставу субјекта у пословању са храном у којем се прерађује, производи, пуни или складиши стона вода;
 - посуде одобрене за дистрибуцију воде** су посуде/ контејнери израђени од инертног материјала као што је керамика или нерђајући челик како би се избегла свака контаминација у току одржавања, руковања или дезинфекције и које се лако одржавају.
- (2) По потреби, примјењују се и појмови утврђени:
- Правилником о природним минералним и природним изворским водама ("Службени гласник БиХ", број 26/10), и
 - Правилником о здравственој исправности воде за пиће ("Службени гласник БиХ", број).

Члан 4.

(Услови квалитета и чистоће)

- У складу са минималним захтјевима овог Правилника, стона вода намијењена за конзумацију је здравствено исправна и мора по свом саставу испуњавати захтјеве утврђене Правилником о здравственој исправности воде за пиће
- Надлежни органи предузимају мјере у складу са чланом 21. овог Правилника, како би се обезбиједило да стона вода намијењена за конзумирање буде здравствено исправна.

Члан 5.

(Стављање стоне воде на тржиште)

На тржиште Босне и Херцеговине, под називом "стона вода", може се стављати само вода призната од Комисије за признавање воде (у даљњем тексту: Комисија) и која је уписана у Регистар стоних вода који води Агенција за безбедност хране Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Агенција).

Члан 6.

(Декларисање или означавање)

За декларисање стоне воде примјењују се одредбе Правилника о општем декларисању или означавању упаковане хране ("Службени гласник БиХ", број 87/08), као и посебне одредбе овог Правилника које се односе на опште декларисање или означавање.

Члан 7.

(Амбалажа за стону воду)

- Стоне воде се ставља у промет само као упакован производ.
- Било која амбалажа која се користи за паковање стоне воде мора бити затворена на начин да се избегне било каква промјена квалитета или загађење воде.

Члан 8.

(Дозвољена одступања)

- Од нето количине флаширане стоне воде за пиће декларисане у смислу члана 6. овог Правилника дозвољавају се одступања (+/-), и то:

Декларисана нето запремина	Максимално дозвољена одступања
ml	%
више од 2000	1,0
од 1000 до 2000	2,0
од 500 до 1000	2,5
од 330 до 500	3,0
од 250 до 330	4,0
до 250	5,0

- Просјек најмање 10 истовјетних јединичних паковања ових производа мора одговарати декларисаној маси, односно запремини.

ДИО ДРУГИ - ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 9.

(Захтјеви за стону воду)

Стоне воде мора испуњавати:

- а) физичко-хемијске и микробиолошке захтјеве прописане *Правилником о здравственој исправности воде за пиће*;
- б) захтјеве за токсичне материје који су прописани у Анексу I, који је саставни дио овог Правилника, и *Правилником о здравственој исправности воде за пиће*;
- ц) услове коришћења и стављања на тржиште стоне воде који су прописани чл. 13. до 15. овог Правилника.

**Члан 10.
(Састав стоне воде)**

Састав стоне воде за вријеме пуњења воде у амбалажу и у промету мора задовољавати одредбе *Правилника о здравственој исправности воде за пиће*.

Члан 11.

(Дозвољени поступци)

- (1) У току производње стона вода може бити подвргнута сљедећим поступцима:
 - а) одвајање њених нестабилних елемената, као што су спојеви гвожђа, мангана, арсена и сумпора, поступцима филтрације или декантирања, уз могућност претходне оксидацije или обраде ваздухом обогаћеним озоном;
 - б) одвајање непожељних састојака различитих од оних наведених у тачки а) овог става.
- (2) Осим дозвољених поступака обраде из става (1) овог члана, у производњи стоних вода дозвољени су и други поступци обраде у сврху обезбеђења квалитета стоне воде.
- (3) За производњу стоне воде дозвољено је води додавати сљедеће материје: натријум-хлорид, калцијум-хлорид, натријум - карбонат, калцијум-карбонат, натријум-хидрогенкарбонат, магнезијум-карбонат, натријум-сулфат, магнезијум- сулфат, угљен-диоксид и натријум-флуорид. Додатак ових материја у коначном производу стоне воде не би требало да повећа укупну раастворену чврсту материју (ТДС) на више од 2 г/л.
- (4) Све додате материје из става (3) овог члана морају задовољавати одредбе Правилника о условима употребе прехрамбених адитива у храни намењеној за исхрану људи ("Службени гласник БиХ", број 83/08), којим се уређују прехрамбени адитиви.
- (5) У случају да произвођач примјењује поступак обраде стоне воде који није прописан овим Правилником, тада о примјени таквог поступка мора обавијестити Агенцију.
- (6) За производњу стоне воде могу се користити и сљедећи адитиви који одговарају одредбама наведеног Правилника из става (4) овог члана, којим се уређују прехрамбени адитиви који се користе у храни намењеној за људску употребу:
 - а) угљен-диоксид;
 - б) кисеоник, који је додат као гас за паковање;
 - ц) азот, који је додат као гас за паковање;
 - д) састојци за обогаћивање ароме.
- (7) Флаширана стона вода не смије садржавати било какве хемијске конзервансе.
- (8) Флаширана стона вода не смије садржавати шећере, заслађиваче или боје.

**Члан 12.
(Озонизирање воде)**

Када се за обраду стоне воде примјењује поступак озонизирања, обрада не смије довести до стварања остатака концентрација већих од највећих дозвољених концентрација прописаних у Табели 2. Анекса I овог Правилника или до стварања остатака који могу представљати ризик по здравље људи.

Члан 13.

(Специфични услови коришћења воде)

Опрема за производњу стоних вода мора бити таква да се избегне свака могућност загађења, тако да:

- а) цијеви и резервоари морају бити израђени од материјала одговарајућег за воду у складу са посебним прописима на начин да онемогући било какву хемијску,

физичко-хемијску или микробиолошку промјену стоне воде;

- б) услови коришћења воде, опреме за прање и пуњење у амбалажу морају испуњавати хигијенске услове као и резервоари који морају бити израђени тако да се избегне негативно дјеловање на микробиолошка и хемијска својства стоне воде;
- ц) је забрањен транспорт стоне воде у посудама које нису одобрене за дистрибуцију крајњем потрошачу.

Члан 14.

(Захтјев за упис у Регистар Агенције)

Субјекат у пословању са храном обавезан је да прије стављања стоне воде на тржиште Агенцији достави захтјев за упис стоне воде у Регистар Агенције (у даљњем тексту: Регистар) који мора садржавати сљедеће податке:

- а) назив производа, назив и адреса производија, а за увозне производе назив, адреса увозника име производија воде и државу поријекла (Анекс II, који је саставни дио овог Правилника);
- б) извјештај о физичко-хемијским и микробиолошким испитивањима стоне воде након пуњења у амбалажу спроведених у складу са *Правилником о здравственој исправности воде за пиће*;
- ц) податке о врсти и количини додатих материја.

Члан 15.

(Декларисање или означавање)

- (1) Стоне воде из домаће производње или из увоза стављају се у промет као паковања која морају на амбалажи имати декларацију.
- (2) На декларацији производа из става (1) овог члана примјењују се одредбе Правилника о општем декларисању или означавању упаковане хране, као и посебне одредбе овог Правилника које се односе на декларисање или означавање.
- (3) У случају додавања угљен-диоксида, осим општих услова наведених у ст. (1) и (2) овог члана, на декларацији стоне воде треба да стоји ознака "газирана стона вода" или "стона вода са CO₂".
- (4) Осим података прописаних Правилником о општем декларисању или означавању упаковане хране, на етикети стоне воде мора бити наведен попис додатих материја из члана 11. ст. (3) и (5) овог Правилника.
- (5) Стона вода која садржи додату материју из става (2) овог члана мора бити означена наводом "**садржи...mg/l додатог...**" или ако је у стону воду додато више различитих материја, тада се она означава наводом "**садржи сљедеће додате материје (mg/l):...**". Стона вода, у коју су додати састојци за обогаћивање ароме, мора бити означена наводом "са аромом лимуна", "**са аромом менте**" и слично.
- (6) Стона вода која је била подвргнута обради ваздухом обогаћеним озоном из члана 12. овог Правилника мора бити означена наводом: "**вода подвргнута одобреном поступку обраде ваздухом обогаћеним озоном**" који се мора налазити у непосредној близини аналитичког састава карактеристичних састојака.

Члан 16.

(Забране у декларисању)

- (1) Не могу се постављати никаква обавјештења која се односе на медицинске ефekte, било превентивне, ублажавајуће или љековите, које могу довести потрошача у заблуду.
- (2) У декларисању стоне воде забрањено је на амбалажи или декларацији за стону воду стављати ознаке, пртеже, слике или било које друге знакове који би могли довести до замјене стоне воде са природном минералном водом или природном изворском водом, а посебно употребљавати ријечи: "**природна**", "**минерална вода**", "**кисељак**", "**врело**", "**извор**" или било коју изведенницу из тих ријечи.

Члан 17.
(Утврђивање усклађености)

За утврђивање усклађености стоне воде са захтјевима прописаним овим Правилником у сврху службене контроле те за праћење квалитета производа могу се користити све методе прописане посебним прописом као и међународно признате и валидиране методе.

Члан 18.
(Евиденције о узорковању и анализама)

- (1) Погони за производњу стоних вода обавезни су да воде евиденције о датуму узорковања, врсти узоркованог производа, шифри производа и резултатима анализе.
- (2) Све евиденције о узорковању и анализама чувају се у погонима за производњу стоних вода до времена предвиђеног за продужење одобрења.
- (3) Сва тражена документација се на захтјев мора дати на увид у случају службених контрола.

ДИО ТРЕЋИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.
(Упис у Регистар)

- (1) Субјекти у пословању са стоним водама који су испунили прописане захтјеве морају бити уписаны у Регистар.
- (2) У Регистру се посебно води евиденција о захтјевима прописаним у члану 14. овог Правилника.
- (3) Попис уписаных стоних вода објављује се у "Службеном гласнику БиХ" и на веб-страници Агенције уз навођење трговачког назива, назива произвођача, а за увозне воде и назива увозника те имена државе произвођача воде.
- (4) Регистар садржи исте податке који се објављују у "Службеном гласнику БиХ" и на веб-страници Агенције.

Члан 20.
(Упис стоних вода из увоза у Регистар)

Стоне воде из увоза морају бити уписане у Регистар у складу са одредбама овог Правилника.

Члан 21.
(Праћење и службене контроле)

- (1) Проверују стоних вода у производњи и на тржишту, у сврху утврђивања испуњености услова прописаних овим Правилником, спроводе надлежни инспекторати ентитета и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине у складу са својим надлежностима и овлашћењима.
- (2) Агенција и надлежни инспекторати дужни су предузимати све потребне мјере да би се осигурале службене контроле и редовно праћење квалитета стоне воде намјењене за конзумацију, ради провјере да ли стоне воде испуњавају све прописане услове, а посебно параметре и параметарске вриједности које су успостављене у складу са Анексом I овог Правилника.

Члан 22.
(Рок за примјену)

Стона вода која није декларисана или означена према одредбама овог Правилника може бити у промету до истека залиха, а најкасније 18 мјесеци од дана ступања на снагу овог Правилника.

Члан 23.
(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 95/10
21. јануара 2010. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др Никола Шпирин, с. р.

АНЕКС I

ТАБЕЛА 1. МАКСИМАЛНО ДОЗВОЉЕНЕ КОНЦЕНТРАЦИЈЕ САСТОЈАКА КОЈИ МОГУ БИТИ ПРИСУТНИ У СТОНОЈ ВОДИ

Састојци	Јединица мјерења	Максимално допуштена концентрација	Напомена
алуминијум	mg/l Al	0,2	
амонијум	mg/l NH ₄ ⁺	0,5	
антимон	mg/l Sb	0,005	
арсен	mg/l As	0,01 (укупно)	
бакар	mg/l Cu	2,0	
баријум	mg/l Ba	0,7	
бор	mg/l B	**	
цијаниди	mg/l CN ⁻	0,05	
цинк	mg/l Zn	3,0	
флуориди	mg/l F ⁻	1,5	
кадмијум	mg/l Cd	0,005	
хром	mg/l Cr	0,05	
манган	mg/l Mn	0,05	
никл	mg/l Ni	0,02	
нитрати	mg/l NO ₃ ⁻	50	
нитрити	mg/l NO ₂ ⁻	0,5	1.
олово	mg/l Pb	0,01	
селен	mg/l Se	0,01	
сребро	mg/l Ag	0,01	
ванадијум	mg/l V	0,005	
гвожђе	mg/l Fe	0,2	
жива	mg/l Hg	0,001	
детерценти - анјонски	mg/l	0,2	
феноли	mg/	0,001	
фосфати	mg/l P	0,3	
минерална уља	mg/l	0,01	
пестициди	mg/l	0,0001	2. i 3.
пестициди - укупно	mg/l	0,0005	2. i 4.
полициклични ароматични угљоводоници	mg/l	0,0001	збир концентрација изабраних спојева, 5.
тетраклоретен и триклоретен	mg/l	0,01	збир концентрација наведених параметара
трихалометани - укупно	mg/l	0,1	збир концентрација изабраних спојева, 6.

** Највећа дозвољена количина за бор прописаће се након прописивања на нивоу ЕУ.

Напомена 1. - МДК вриједност износи за (нитрат)/50 + (нитрит)/3 < 1, где угласте заграде означавају концентрацију у mg/l за нитрат (NO₃⁻) и нитрит (NO₂⁻). За нитрите гранична вриједност износи 0,10 mg/l у води на изласку из уређаја за прераду воде за пиће.

Напомена 2. - Појам "пестициди" означава: органске инсектициде, органске хербициде, органске фунгициде, органске нематоциде, органске акарициде, органске алгициде, органске родентициде, органске препарате који спречавају настајање слузи (силмициди), сродне производе (између остalog и регулаторе раста), те њихове релевантне метаболите, разградне и реакцијске производе.

Напомена 3. - Гранична вриједност параметра вриједи за сваки поједини пестицид. За алдрин, диселдрин, хептахлор и хептахлор-епоксид гранична вриједност износи $0,03 \mu\text{g}/\text{l}$.

Напомена 4. - "Пестициди-укупно" означава збир поједињих пестицида квалитативно и квантитативно одређених у поступку праћења.

Напомена 5. - Специфична једињења су: бензо(б)флуорантен, бензо(к)флуорантен, бензо(г, х, и)перилен, индено (1,2,3-цд)пирен.

Напомена 6. - Специфична једињења су: хлороформ, бромоформ, дигломохлорметан, бромодихлорметан.

Табела 2. МАКСИМАЛНО ДОЗВОЉЕНЕ КОНЦЕНТРАЦИЈЕ ОСТАТАКА НАКОН ОБРАДЕ СТОНЕ ВОДЕ ВАЗДУХОМ ОБОГАЋЕНИМ ОЗОНОМ

Остатак након обраде	Максимално дозвољене концентрације ($\mu\text{g}/\text{l}$)
отопљени озон	50
бромати	3
бромуформи	1

АНЕКС II**ОБРАЗАЦ ЗА УПИС У РЕГИСТАР****БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА**

Агенција за безбједност хране БиХ
 Улица др Анте Старчевића бб.
 88 000 Mostar
 Тел: 036/397-217; факс: 036/397-206
 E-mail: agencija@fsa.gov.ba

Попуњава:
 Агенција

Датум подношења захтјева:
 класификациони ознака и број:

1. ЗАХТЈЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА ПРИЗНАВАЊА СТОНЕ ВОДЕ**Попуњава подносилац захтјева
ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЈЕВА**

ПРОИЗВОЂАЧ (назив фирмс)	
АДРЕСА ПРОИЗВОЂАЧА (држава, мјесто, улица, кућни број, поштански број, број телефона и телефакса, e-mail)	
УВОЗНИК (назив фирмс)	
АДРЕСА УВОЗНИКА(држава, мјесто, улица, кућни број, поштански број, број телефона и телефакса, e-mail)	
ТРГОВАЧКИ НАЗИВ ПРОИЗВОДА	
ИМЕ ИЗВОРА И ПОРИЈЕКЛО ВОДЕ (навести да ли се вода експлоатише из сопственог извора или јавног водоснабдјевања)	
ИМЕ ИЗВОРА (уколико га има) ЛОКАЦИЈА НА КОЈОЈ СЕ ИЗВОР НАЛАЗИ	

Мјесто и датум
подношења захтјева

Потпис подносиоца

У Правилнику о стоним водама, у **чл. 3. став (2) тачка б)**, уместо текста: ("Службени гласник БиХ", број...) треба да стоји: (**"Службени гласник БиХ", број 40/10**).

ИСПРАВКЕ

У Правилнику о здравственој исправности воде за пиће и Правилнику о стоним водама, које је објавио Савјет министара у "Службеном гласнику БиХ" број 40 од 17. 5. 2010. године, исправља се следеће:

У Правилнику о здравственој исправности воде за пиће, у **чл. 3. став (1) тачка а)**, уместо текста: ("Службени гласник БиХ", број...) треба да стоји: (**"Службени гласник БиХ", број 40/10**).